

Verklaring beleggingsbeginselen

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor het
Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf**

1 OVER HET WAAROM VAN DEZE VERKLARING BELEGGINGSBEGINSELEN

Uw pensioen voorziet u en uw gezinsleden bij ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid van een inkomen.

Het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf regelt dat pensioen voor u. Dat doen wij onder meer door uw pensioengelden te beleggen. Over dat beleggen leest u alles in deze Verklaring beleggingsbeginselen.

Met deze verklaring voldoen we aan de Europese Pensioenrichtlijnen. Deze verklaring is opgesteld door het bestuur van het pensioenfonds. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de verklaring.

Deze verklaring wordt aangepast als de beleggingsbeginselen gewijzigd worden. De verklaring wordt beschikbaar gesteld aan alle betrokkenen van het pensioenfonds door plaatsing op de website www.pensioenschoonmaak.nl.

In deze verklaring gaan we in op de regeling en de organisatie van het pensioenfonds en leggen we het beleggingsbeleid uit en lichten we tot slot de uitvoering van dit beleggingsbeleid toe.

2 OVER HET PENSIOENFONDS

2.1 DE DOELSTELLING ...

Het verlenen van pensioenen aan deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden. Dat is het doel van het Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf. De pensioenregeling die wij bieden is een middelloonregeling. Een deelnemer heeft recht op pensioen bij ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Het bestuur heeft de pensioenadministratie en het beleggen van het vermogen van het pensioenfonds uitbesteed aan externe deskundigen. De pensioenadministratie is uitbesteed aan APG Rechtenbeheer (APG). Het vermogensbeheer is uitbesteed aan Achmea Investment Management (Achmea IM) en andere vermogensbeheerders. Hoe zij dat doen? Dat leest u hieronder.

2.2 DE DEELNEMERS ...

Het pensioenfonds is bedoeld voor werknemers in de Schoonmaak- en Glazenwassersbranche. Het pensioenfonds bestond eind 2016 uit:

- 117.012 actieve deelnemers;
- 354.290 gewezen deelnemers;
- 24.224 gepensioneerden.

2.3 HET VERMOGEN ...

Het pensioenfonds had eind 2016 een belegd vermogen van 4,5 miljard euro en ontvangt jaarlijks ongeveer 200 miljoen euro aan premie-inkomsten. De uitgaande kasstroom voor uitkeringen, kosten en waardeoverdrachten is jaarlijks ongeveer 69 miljoen euro. Per saldo resulteert dit in een extra te beleggen bedrag van ongeveer 135 miljoen euro. Daarnaast wordt het rendement op het vermogen herbelegd.

2.4 DE BESTUURLIJKE ORGANISATIE ...

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit negen leden, waarbij onderscheid wordt gemaakt in een niet uitvoerend bestuur en een uitvoerend bestuur.

Het niet uitvoerend bestuur met zeven leden:

- drie leden van werkgeverszijde;
- twee leden van werknemerszijde;
- één lid van de kant van pensioengerechtigden; en
- een onafhankelijk voorzitter.

Het uitvoerend bestuur bestaat uit twee onafhankelijke, professionele bestuurders. Op grond van hun deskundigheid zijn de taken tussen de uitvoerende bestuurders verdeeld in

- vermogensbeheer, financiën, controle, risicomanagement en
- pensioenbeheer: juridische zaken, governance en communicatie.

Het bestuur van het pensioenfonds stelt het strategische beleggingsbeleid vast. Ook houdt het bestuur toezicht op de uitvoering van dit beleid. Het bestuur is namelijk eindverantwoordelijk voor het beleggingsbeleid.

2.5 DE COMMISSIES ...

Het bestuur heeft verschillende commissies waarin bestuursleden zitting hebben. Er is een agendacommissie, een commissie Vermogensbeheer, een commissie Pensioenbeheer en een commissie Communicatie.

Voor de verklaring beleggingsbeginselen is de taak van de commissie Vermogensbeheer van belang. De commissie adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd met betrekking tot het beleid, de risico's en de inrichting van het vermogensbeheer:

- ALM en haalbaarheidstoets
- Strategisch beleggingsbeleid, waaronder maatschappelijk verantwoord beleggen en financieel risicomanagement.
- Beleggingsjaarplan en de richtlijnen voor de Fiduciair Vermogensbeheerder
- Mandatering van operationeel vermogensbeheerders.

Daarnaast adviseert de commissie over de vaststelling van de premie, de toeslag, de grondslagen en actuariële factoren.

De commissie ziet verder toe op de uitvoering en naleving van de vermogensbeheercontracten, en is door het bestuur gemandateerd voor het nemen van operationele besluiten die passen in het vigerende beleid.

2.6 DE AUDITCOMMISSIE ...

Het bestuur heeft een auditcommissie ingesteld, die bestaat uit drie externe leden. Zij houden toezicht op de risicobeheersing, het beleggingsbeleid, de financiële informatieverschaffing en het verloop van het jaarwerk.

Daarnaast adviseert de auditcommissie het bestuur over de werking van het interne toezicht en over het functioneren van het totale bestuur. Ook adviseert de auditcommissie over de uitvoering van de gedragscode voor de bestuursleden.

2.7 HET VERANTWOORDINGSORGAAN

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zes leden, waarvan:

- vier vertegenwoordigers van de kant van de deelnemers;
- één vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden; en
- één vertegenwoordiger van de werkgevers;

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie over het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. Het oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag van het fonds opgenomen.

Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur desgevraagd of uit eigen beweging over de aangelegenheden die op grond van de Pensioenwet gelden voor een verantwoordingsorgaan van een omgekeerd gemend bestuur.

3 OVER DE VOORWAARDEN EN RISICO'S VAN HET BELEGGINGSBELEID

3.1 DE DOELSTELLING ...

Sociale partners hebben het bestuur opdracht gegeven de pensioenregeling voor de sector Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijven uit te voeren. Het bestuur heeft, na overleg met sociale partners en het verantwoordingsorgaan, vastgesteld in welke mate het fonds in staat is en bereid is beleggingsrisico's te lopen, gegeven de kenmerken van het fonds.

Onze doelstelling is het zorgen voor een koopkrachtbestendig pensioen. Daarom is het behalen van rendement op de beleggingen belangrijk. We weten dat dit niet zonder risico kan. Daarom werken we met een beleggingsbeleid en een risicobeleid. Beide worden steeds goed gevolgd, onderzocht en zo nodig bijgesteld. Om dat doel te behalen belegt het pensioenfonds in aandelen, obligaties en andere beleggingsvormen.

3.2 DE UITGANGSPUNTEN ...

Bij het bepalen van ons beleggingsbeleid hanteren wij de volgende uitgangspunten:

1. Om onze doelstellingen te kunnen realiseren hebben we een passend rendement nodig en daarom nemen we beleggingsrisico's. Dit benodigde rendement is niet een maximaal rendement, maar een optimaal rendement afgestemd op de ambitie van het fonds.
2. De beleggingsrisico's moeten passen bij de lange termijn doelstelling van het fonds en de korte termijn beheersing. Ze moeten voldoende gecompenseerd worden met een hoger verwacht rendement.
3. Het fonds is actief in de besluitvorming en passief in de uitvoering.
4. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen is een onderdeel van de missie, visie en strategie. Daarom heeft het belangrijke impact op onze beleggingskeuzes.
5. We hebben een beleid inzake het renterisico van de verplichtingen, om de doelstelling te realiseren.
6. De mate van afdekking van het renterisico gebeurt statisch, met de mogelijkheid om hiervan af te wijken wanneer de risicohouding, de dekkingsgraad en economische omstandigheden daar aanleiding toe geven.
7. De beleggingsstrategieën die we hanteren zijn een actieve keuze, gebaseerd op veronderstellingen die per strategie worden gewogen en doorgrond.
8. In de uitvoering van de strategieën is het genereren van consistente outperformance ten opzichte van de gekozen benchmark na aftrek van kosten moeilijk.
9. Illiquide beleggingen zijn daarbij tot een bepaalde omvang toelaatbaar.
10. We kiezen voor een uitlegbaar en inzichtelijk beleggingsbeleid, en streven daarbij naar eenvoud in beleid en uitvoering.
11. Kosten gaan ten laste van het rendement. Kosten zijn het gevolg van de keuzes van het fonds. Binnen dit kader streven we naar efficiënte oplossing.

3.3 HET BEHEERSEN VAN BELEGGINGSRISICO'S ...

Beheersen van risico's die het pensioenfonds loopt door het beleggen van het vermogen is een belangrijk onderdeel van ons beleggingsbeleid. De Nederlandsche Bank heeft hiervoor regels opgesteld. Hierin staan grenzen beschreven waarbinnen een pensioenfonds moet beleggen om te voorkomen dat er te grote risico's worden genomen.

De belangrijkste risico's zijn:

1. **Renterisico:** De verplichtingen van het fonds zijn gevoelig voor veranderingen in de rente. Dit renterisico wordt voor een deel afgedekt door een deel van de beleggingen af te stemmen op de rentegevoeligheid van de verplichtingen.
2. **Aandelenrisico:** De aandelenportefeuille is wereldwijd gespreid (gediversifieerd), waardoor ontwikkelingen betreffende individuele bedrijven een verwaarloosbare invloed hebben op de portefeuille. Blijft vanzelfsprekend het risico op een sterke daling van de aandelenmarkten.
3. **Kredietrisico:** Dit is het risico dat obligaties in waarde dalen, doordat de kredietwaardigheid van bedrijven en financiële instellingen afneemt. In de gespreide portefeuille wordt uitsluitend geïnvesteerd in bedrijven die voldoende kredietwaardig zijn. De kredietwaardigheid wordt mede gebaseerd op een oordeel van onafhankelijke (rating)bureaus.
4. **Valutarisico:** Het risico dat wisselkoersschommelingen de waarde van de beleggingen beïnvloeden. Door het grootste deel van de beleggingen te doen in Euro's wordt dit risico beperkt. Daarnaast wordt het risico op Amerikaanse Dollars, Britse Pond en Japanse Yen grotendeels afgedekt.
5. **Inflatierisico:** Het risico dat inflatie de waarde van het toegezegde pensioen aantast (in termen van koopkracht). Bij de periodieke vaststelling van het beleid is het inflatierisico een van de overwegingen die leiden tot de keuze voor specifieke beleggingscategorieën. Het is echter moeilijk dit risico effectief/efficiënt volledig af te dekken. **Tegenpartijrisico:** Het risico dat de tegenpartij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit risico wordt beheerst door transacties over meerdere partijen te spreiden en door restricties van omvang en kredietwaardigheid te leggen op de tegenpartijen waarmee gehandeld wordt.
6. **Liquiditeitsrisico:** Het risico dat de beleggingen niet tijdig tegen een redelijke prijs te gelde kunnen worden gemaakt. Dit risico wordt beheerst door een minimale hoeveelheid liquide beleggingen aan te houden, waarbij deze omvang mede afhankelijk is van de omvang van de illiquide beleggingen en derivaten in de portefeuille. Dit wordt ook getoetst onder stress-scenario's.

Voor deze risico's zijn specifieke richtlijnen afgesproken welke periodiek worden gemonitord.

4 OVER HET VASTSTELLEN, UITBESTEDEN EN VERANTWOORDEN VAN HET BELEGGINGSBELEID

4.1 HET VASTSTELLEN ...

Strategisch beleggingsbeleid

Wij hebben een lange termijn beleggingsbeleid. We gaan elk jaar na of dit beleid moet worden aangepast, bijvoorbeeld omdat we moeten inspelen op veranderingen in de financiële markten of omdat wettelijke regels veranderen.

Daarnaast voeren wij minstens elke drie jaar een Asset Liability Management-studie (ALM) uit. Het doel daarvan is zicht te krijgen op de invloed van mogelijke toekomstige economische scenario's op de haalbaarheid van de doelstellingen van ons fonds. Daarbij gaan we uit van het scenario (rente, beleggingsrendementen) dat we verwachten. Maar ook van optimistische en pessimistische scenario's. En dan kijken we naar de uitkomsten op korte, middel – en lange termijn van onder andere:

- Wat is het gemiddelde indexatieresultaat;
- Hoe groot is de kans dat we pensioenen zullen moeten korten;
- En als dat gebeurt, hoeveel moet dan gekort worden.

Op basis van die uitkomsten en de eerder genoemde uitgangspunten, kiezen we voor bepaalde beleggingen, en kiezen we ervoor om sommige risico's geheel of gedeeltelijk af te dekken. Daarbij gaat het onder andere om:

- Welke beleggingen zijn acceptabel?
- Wat zijn de risico's van deze beleggingen en zijn deze acceptabel?
- Hoe verdelen we het vermogen over de verschillende beleggingen?
- Hoe meten we of onze vermogensbeheerders goed presteren?

De uitkomst hiervan is een lange termijn plan, hoe we de beleggingen willen inrichten. Dit noemen we de strategische beleggingsportefeuille. Hieronder is de strategische beleggingsportefeuille weergegeven.

Strategische portefeuille	gewicht
Matching Portefeuille	39,5%
Return portefeuille	60,5%
Totaal	100,0%
Matching portefeuille	gewicht
Staatsobligaties euro	100,0%
Renteswaps	*
Totaal	100,0%
Return portefeuille	gewicht
Niet-Staatsobligaties	13,2%
Hypotheke	8,3%
High Yield	9,9%
Obligaties Opkomende Markten – HC	4,1%
Obligaties Opkomende Markten – LC	5,8%
Aandelen Wereld DC	34,7%
Aandelen Opkomende markten	8,3%
Direct Vastgoed Nederland	14,9%
Liquiditeiten	0,8%
Totaal	100,0%
<i>*Renteswaps hebben geen strategische allocatie</i>	

Jaarplan Vermogensbeheer

Vaak kunnen we niet zomaar onze portefeuille aanpassen, maar moet dat in een aantal stappen. Elk jaar gaan we na welke stappen we kunnen of moeten maken. Dit nemen we op in het jaarplan Vermogensbeheer. De beleggingsportefeuille waar we in een jaar naar toe willen werken heet de normportefeuille. De strategische beleggingsportefeuille is de uiteindelijk gewenste beleggingsmix, de jaarlijkse normportefeuille is een stap in die richting.

Uitvoering

Aan de hand van het strategisch beleggingsbeleid en het jaarplan Vermogensbeheer worden de beleggingsrichtlijnen en -mandaten gemaakt voor de bedrijven die de beleggingen echt uitvoeren. Dit zijn de regels waar deze vermogensbeheerders zich moeten houden: waarin mag/moet worden belegd, en hoeveel risico mogen zij daarbij nemen.

4.2 HET UITBESTEDEN ...

Voor de inrichting en aansturing van het vermogensbeheer maakt het bestuur gebruik van de diensten van een Fiduciair Vermogensbeheerder, Achmea Investment Management. Deze fiduciair beheerder adviseert het fonds bij de totstandkoming van het beleid en is verantwoordelijk voor het ten uitvoer brengen van dit beleid. De fiduciair manager stuurt hiertoe de operationele uitvoering aan, selecteert en evalueert managers en beheert de risico's van de portefeuille. Dit laatste binnen het perspectief van de totale balans.

De Fiduciair beheerder wordt benoemd door het bestuur. De kwaliteit van de dienstverlening wordt jaarlijks geëvalueerd door het bestuur, daarin geadviseerd door de commissie Vermogensbeheer.

Er zijn meerdere operationeel vermogensbeheerders gecontracteerd. Elke vermogensbeheerder is vrij om binnen de geformuleerde randvoorwaarden te beleggen. De fiduciair vermogensbeheerder toetst doorlopend of de aangestelde vermogensbeheerders zich houden aan de overeengekomen richtlijnen. Periodiek beoordeelt de fiduciair of zij (blijven) voldoen aan alle gestelde eisen.

Northern Trust is verantwoordelijk voor het bewaren van de beleggingen van het fonds en het voeren van de beleggingsadministratie.

4.3 HET VERANTWOORDEN ...

Waarderen van de beleggingen

Het pensioenfonds waardeert zijn bezittingen op dagbasis tegen de actuele waarde – liefst de beurswaarde. Als het fonds de beleggingen niet tegen de actuele waarde kan waarderen, bijvoorbeeld omdat een belegging niet op de beurs genoteerd is, dan waardeert het fonds de beleggingen tegen algemeen geaccepteerde waarderingsgrondslagen.

Monitoring

Het uitvoerend bestuur en de commissie vermogensbeheer letten goed op dat het vermogensbeheer goed wordt uitgevoerd, Zij baseren zich op de dag-, maand- en kwartaalrapportages van de beleggingsadministrateur en de fiduciair vermogensbeheerder. De rapportages worden ten minste op kwartaalbasis besproken door de commissie. De conclusies en inzichten worden gedeeld met het bestuur op bestuursvergaderingen. Als het nodig is, sturen ze vervolgens het beleid bij.

5 OVER GEDRAGSCODES

5.1 GEEN BELANGENVERSTRENGELING...

Integriteit vinden wij belangrijk. Daarom hebben het pensioenfondsbestuur, de directie en de medewerkers van Achmea Investment Management een gedragscode ondertekend. Zo voorkomen wij belangenverstremming. Deze gedragscode geldt ook voor externe adviseurs, bijvoorbeeld accountants. De controle of het bestuur en externe adviseurs de gedragscode naleven hebben we ondergebracht bij een externe compliance-organisatie: Compliance-i-Consultancy (CiC).

5.2 KERNACTIVITEITEN...

Het pensioenfonds beperkt zich tot activiteiten in verband met pensioen en werkzaamheden die daar verband mee houden, waardoor deze in lijn zijn met de specifieke taakopdracht en de daarmee samenhangende wettelijk geregelde bijzondere positie die het pensioenfonds heeft.

5.3 VERANTWOORD BELEGGEN...

Uitgangspunten

Wij zijn er van overtuigd dat maatschappelijk verantwoord beleggen op langere termijn van toegevoegde waarde is op de risico's en rendementen van de beleggingsportefeuille.

We hebben gekozen voor het kader van het Global Compact van de Verenigde Naties. Dit raamwerk geeft aan hoe bedrijven op een duurzame, verantwoorde manier hun activiteiten kunnen ontplooiën. Het VN Global Compact bestaat uit tien breed geaccepteerde principes in vier hoofdthema's: Mensenrechten, Arbeidsnormen, Milieu en Anticorruptie.

Uitsluiting

BPF Schoonmaak zal niet beleggen in ondernemingen die deze principes op structurele wijze schenden. Daarnaast beleggen we niet in ondernemingen die zich bezighouden met de productie, ontwikkeling of onderhoud van controversiële wapens. Dit vanuit de overtuiging dat deze wapens bij gebruik zullen leiden tot mensenrechtenschendingen.

Speerpunthema's

In de sector Schoonmaak en Glazenwassers staan arbeidsnormen, veiligheid en goed werkgeverschap centraal. Wij hebben daarom de thema's Mensenrechten en Arbeidsnormen als speerpunthema's benoemd.

Wij vinden het belangrijk om met ondernemingen die ongewenst gedrag laten zien op deze speerpunthema's, in gesprek te gaan. Dit wordt 'engagement' genoemd. Dit doen we met zowel ondernemingen die zich in de aandelenportefeuille bevinden als ook met ondernemingen waaraan (enkel) leningen zijn verstrekt.

Naast engagement voeren wij een actief stembeleid. Dit betekent dat we voor alle ondernemingen waarin we stemrechten hebben, op alle aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) stemmen op onderwerpen die mensenrechten en arbeidsnormen betreffen.

Uitvoering

Voor het uitvoeren van de MVB-processen maken we gebruik van de diensten van Achmea Investment Management.

Rapportage

Het pensioenfonds rapporteert elk half jaar op zijn website over het gevoerde beleid voor verantwoord beleggen. De website bevat daarnaast informatie over het uitsluitingsbeleid en het stembeleid.